

Kuidas kirjutatakse barett ja tallinlane?

Möödunud aastal neljas Tallinna eliitkoolis esimese klassi katsetel käinud lapse ema **Nele** jagab oma kogemusi koolikatsetest.

Mie käisime GAGis (Gustav Adolfi gümnaasium), TIKis (Tallinna Inglise Kolledž), Reaalkoolis ja Prantsuse lütseumis. Tütar käis katsetel üsna rõõmsalt, tavaliselt oli ka pool tema lasteaiarühma kohal. Väga paljud lapsed tegid katseid mitmesse kooli. Pärast viimast katset jäi tütar täitsa haigeks – tal oli kõha ja palavik.

Nägin oma last uuest küljest ja sain ka aru, et ülitublisid lapsi on väga-väga palju. Ja kui öde või venda koolis ees ei ole, saab sisse ainult maksimumtulemustele katseid sooritades. Meil see ei õnnestunud.

Kõige paremini läks Reaalkoolis, seal sai ka eelkoolis käidud. GAGi ja TIKi katsetel läksid kehvemini, Prantsuse lütseumis jälle üsna hästi, aga mitte perfektselt. Tütar hakkas üsna hilja kirjutama, nii ei ole ta veel grammatikas väga osav.

Konkursid olid suured, 16 last kohale GAGis ja Reaalis, TIKis vist 14, Prantsuse lütseumis 5.

Tüdrukutel on raskem sisse saada, kuna võetakse võrdselt poisse ja tüdrukuid, ja viimaseid on rohkem. Paljudel lastel olid paar aastat olnud eraõpetajad, oli käidud ka kahes eelkoolis. Soovituslik on panna laps sellesse eelkooli, kuhu sisse soovitakse saada. TIKi katsete jaoks on mõistlik õppida enne inglise keelt, seal pidi ikka aru saama, mida tähendab *yellow* või *red*, samuti pidi jätma meelde portsu sõnu.

SELLEKS, ET OLEKS ŠANSSI Prantsuse lütseumis ja GAGis, peab laps veatult kirjutama suhteliselt raskeid lauseid. Juba ühe veaga etteütluses langeb konkurentist välja. GAGis oli maksimumpunktide arv 50, välja jäadi 48 punktiga. Näiteks harjutasid lapsevanemad ukse taga ühe lapsega sõnade „barett“ ja „tallinlane“ kirjutamist. TIKis tegi mu laps etteütluse küll maksimumi peale, aga seal oli

tekst ka lihtsam. TIKis on kõige suurem osakaal vestlusel. Meie tütrele see ebaõnnestus, kuna talle ei meeldinud need prilidega õpetajad, nagu ta ütles. Prantsuse lütseumis peab lugema ka kirjatähtedes, mõned lapsed läksid sellega alt. GAGis olid matemaatikaülesanded üsna keerulised, TIKis ja Prantsuse lütseumis mitte eriti.

PRANTSUSE LÜTSEUMIS JA GAGIS eeldatakse, et laps oleks väga vaba suhtleja ja laia silmaringiga. TIKis küsiti, mis linnad Eestis on, kuidas saab Tartusse ja miks just selle liiklusvahendiga. Taheti, et laps räägiks palju ja iseseisvalt. Minu laps ei ole selline, et päris võõrastega arutaks asju. Ta andis lakoonilisi vastuseid ja seega jäid ta vestluse punktid väheseks. Lisaks paluti loogilises ajajärjestuses mingeid pilte laduda. Pildid oli keerulised ja halva kvaliteediga, tütar sai hakkama, aga tegi ühe vea. Ja kohe punkt maas.

Prantsuse lütseumis küsiti loetud raamatute kohta, samuti Vabaduse väljaku ja Lauluväljaku kohta. Laps peab teadma üsna palju väljakuid, platse, parke, linna, naaberriike jne. Tüdruk väljakuid teadis, kuna olin seda temaga harjutanud. Muidu on ta võimeline iga asja peale ütleva „ma ei mäleta“, kuigi me oleme käinud ja näinud. Peab teadma ka teatrietendusi, lastekirjanikke, kunstnikke jne.

REAALKOOLIS ETTEÜTLUST EI OLE, aga laps peab olema võimeline lugema suhteliselt pikka loogikaülesannet. Matemaatika ja loogika olid ikka rasked – ka eelkoolis käinud lastele. Tütrele läks seal hästi, aga mitte maksimaalselt. Ja ta kaotas punkte sellega, et ei teinud mingit tantsu kaasa. Tema arvates oli see tants n-ö vahetunnis, aga tegelikult testiti sellega lapse koostöövõimekust jne. Tütar teatas, et see oli poiste tants ja sellepärast ta ei tantsinud. Sellist reaktsiooni ma tõesti ei osanud ette näha! Sinna läks paar punkti, mis võisid olla otsustavad.

Tüdruku lasteaiakaaslastest, kes kõik on väga tublid ja targad ja eelkoolis käinud, said sisse ainult kaks last. Üks poiss sai sisse kõikidesse koolidesse. Teine laps

sai sisse VHKsse (Vanalinna Hariduskoolleegiumisse), kuna tema ema lubas kuu ja tähed taevast alla tuua. Seal tehakse selle kriteeriumi järgi otsuseid, kuna lapsed on kõik väga tublid.

Üldiselt on mõtet katsetele minna lapsega, kes kirjutab veatult (ka pikki ja raskeid lauseid stiilis „Küll nüüd oli lastel tore roosa kelguga libedast mäest alla lasta!“). Oluline on teada ka kirjavahemärke. Reaalkool on erand, seal piisab soravast lugemisoskusest eesti keeles.

Ja laps peab olema kõva suhtleja – ta peab tundma end vabalt ka võõrastega.

Küll nüüd oli lastel tore roosa kelguga libedast mäest alla lasta!

Sest lapsele antakse kaks minutit täiesti võõra inimese seltsis ja ta peab paja-tama maast ja ilmast. Kuna sisse saadakse maksimumpunktidega (või 98% maksimumist), peab KÕIK õnnestuma.

Rääkides paari lapsevanemaga, kelle lapsed käivad Prantsuse lütseumis, sain teada, et sinna kooli ma oma last ei taha panna – see „õppimiskallak“ on väike-sele lapsele liiga karm, eriti kui laps vajab aega ka trenni või muu sellise jaoks. Seal õpitakse ikka väga palju – lehekülgedele kaupade pähe prantsuskeelseid tekste, hindamine väga range. Juntsud nutavad kodus, kuna oma arust tegid veatult mingi etteaste ja ikka said hindeks nelja. Muidugi jäävad lapsed ellu, aga kas nende närvikava taastub, seda ei tea. Sellist tuupimist pigem soovitaks gümnaasiumiastmes või ülikoolis, algkoolis ei tohiks ikka õppimishuvi ära tappa.

TIKi õhkkond oli ka närviline, eba-meeldiv. Võib-olla õppides on seal parem, aga üldiselt on nende maine üsna kehv praegu just halva sisekliima tõttu ja õpetajate lahkumise tõttu.

GAG ja Reaalkool jätsid väga mõnusa mulje. Meeldis ka Reaalkooli tasuline osa, kuna neil on sama õppeprogramm ja õppetöökorraldus. Lihtsalt pead maksma juba 1. klassist... (s.o Tallinna Kesklinna Põhikool, mille eesmärgiks on õpingute jätkamine Tallinna Reaalkooli gümnaasiumis – Toim).

Masendav on see kooli asi. Küll oleks lihtne, kui elaks kuskil asulas, kus on tore kogukonnakool ja kõik lapsed käivadki seal. Nagu mina käisin Saue keskkoolis. Meie panime oma lapse erakooli.